

ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ NONE

V. NONE

ਥਿਰੂ ਕੇ.ਐਸ. ਮੁਰਗੋਸਨ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਫਰਵਰੀ 28, 1995

[ਕੇ. ਰਾਮਾਸਵਾਮੀ ਅਤੇ ਬੀ.ਐਲ. ਹੰਸਰੀਆ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

ਸੇਵਾ ਕਾਨੂੰਨ—ਤਮਿਲਨਾਡੂ ਅੰਕੜਾ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮ—ਨਿਯਮ 8—ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅੰਕੜਾ ਉਪ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ—ਪਿਛਲੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮੁਦਰਾ ਇੱਕ ਰੁਕਾਵਟ—ਜਬ ਤੱਕ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਅਵਧੀ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬਹਾਵ ਨਾਲ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ, ਉਸ ਦੌਰਾਨ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ—ਦੋਹਰੀ ਜੋਖਮ ਦਾ ਸਿਦਾਂਤ—ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ—ਵਿਚਾਰ ਨਾ ਕਰਨਾ ਨਾ ਤਾਂ ਆਰਟ. 21 ਜਾਂ ਆਰਟ. 14 ਰਵ 16 ਦੇ ਉਲੰਘਣ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ—ਆਰਟਸ 14, 16, 21—ਦੋਹਰੀ ਜੋਖਮ ਦਾ ਸਿਦਾਂਤ—ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ—ਪਿਛਲੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮੁਦਰਾ ਇੱਕ ਰੁਕਾਵਟ—ਉਸ ਦੌਰਾਨ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ—ਦੋਹਰੀ ਜੋਖਮ ਦਾ ਸਿਦਾਂਤ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ—ਵਿਚਾਰ ਨਾ ਕਰਨਾ ਨਾ ਤਾਂ ਆਰਟ 21 ਜਾਂ ਆਰਟ. 14 ਰਵ 16 ਦੇ ਉਲੰਘਣ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਰਾਜ ਨੇ ਸਾਲ 1978 ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸਹਾਇਕ ਅੰਕੜਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਖਿਲਾਫ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। 6.12.1982 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਤਿੰਨ ਵਾਧੂਆਂ ਦੀ ਰੁਕਾਵਟ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਬਿਨਾਂ ਸੰਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਲਗਾਈ ਗਈ। ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਤਾਜ਼ਾ ਜਾਂਚ 'ਤੇ, 6.9.1984 ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੁਆਰਾ ਉਹੀ ਸਜ਼ਾ ਲਗਾਈ ਗਈ। ਸਾਲ 1983-84 ਦੌਰਾਨ ਅੰਕੜਾ ਉਪ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ, ਜੋ ਕਿ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦਾ ਨਾਮ ਤਮਿਲਨਾਡੂ ਅੰਕੜਾ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮ ਦੇ ਨਿਯਮ 8 ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਦਿੱਤੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ 1983-84 ਤੋਂ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਤਿੰਨ ਵਾਧੂਆਂ ਦੀ ਰੁਕਾਵਟ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ 'ਦੋਹਰੀ ਜੋਖਮ' ਦੇ ਉਲੰਘਣ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 21 ਨੂੰ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 8 ਅਧੀਨ, ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਿਤੀਪ੍ਰਮੇਸ਼ਨ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਸਾਲ ਦੀ 1 ਸਤੰਬਰ ਸੀ। 1984 ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਦਾਵੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮਿਲਣੀ ਸੀ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਗੈਰ-ਵਿਚਾਰਣਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਖਰਾਬ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ

ਫੈਸਲਾ: ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਨ ਦੀ ਵਿਚਾਰਣਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਿਛਲਾ ਰਿਕਾਰਡ ਆਧਾਰ ਬਣਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਨ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥਾ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਿਛਲੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸਜ਼ਾ ਇੱਕ ਰੁਕਾਵਟ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਦ ਤੱਕ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਚੁਕਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰਲਾ ਕਰਨਾ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਦੁਰਵਿਹਾਰ 'ਤੇ ਇਨਾਮ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਦੋਹਰੀ ਜੋਖਮ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ ਦੀ ਕੋਈ ਲਾਗੂਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ

ਗੈਰ-ਵਿਚਾਰਣਾ ਨਾ ਤਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 21 ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਨੁਚਛੇਦ 14 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 16 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਸੀ।

ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਜਾਨੀਕਰਮਨ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. (1991) ਐਸ.ਸੀ. 2010, 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ : ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 3432-33 ਦਾ 1995।

ਤਮਿਲਨਾਡੂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਮਦਰਾਸ ਵਿੱਚ ਤਾਰੀਖ 16.6.93 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਟੀ.ਏ. ਨੰਬਰ 6/91 (ਡਬਲਿਊ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 11465/84) ਅਤੇ ਓ.ਏ. ਨੰਬਰ 138 ਦਾ 1991।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਆਰ.ਕੇ. ਜੈਨ, ਏ. ਮਾਰੀਆਰਪੁਥਮ, ਮਿਸ ਅਰੁਣਾ ਮਾਥੁਰ ਅਤੇ ਅਜੈ ਕਪੂਰ।

ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਲਈ ਡੀ.ਕੇ. ਪਾਂਡੇ ਅਤੇ ਐਸ. ਨੰਦਾ ਕੁਮਾਰ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ :

ਛੁੱਟੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਜਦੋਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸਹਾਇਕ ਅੰਕੜਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਰਾਜ ਨੇ 1978 ਵਿੱਚ ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ 6.12.82 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਤਿੰਨ ਵਾਧੂਆਂ ਦੀ ਬਿਨਾਂ ਕੁਮਲੇਟਿਵ ਅਸਰ ਵਾਲੀ ਰੋਕ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਲਗਾਈ ਗਈ। ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਅਗਸਤ 1984 ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਤਾਜ਼ਾ ਜਾਂਚ 'ਤੇ, ਉਹੀ ਸਜ਼ਾ 6.9.84 ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ। ਸਾਲ 1983-84 ਦੌਰਾਨ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰਣ ਦੌਰਾਨ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਦਾ ਨਾਮ ਤਮਿਲਨਾਡੂ ਅੰਕੜਾ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮਾਂ (ਛੋਟੇ ਵਿੱਚ, 'ਨਿਯਮ') ਦੇ ਨਿਯਮ 8 ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਮਦਰਾਸ ਵਿੱਚ ਓ.ਏ. ਨੰਬਰ 138/91 ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਦੇਸ਼ੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 16.6.93 ਨੂੰ ਓ.ਏ. ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ, ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ 1983-84 ਤੋਂ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਵਿਚਾਰਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ 31.8.88 ਤੋਂ ਅਸਰ ਨਾਲ ਪ੍ਰਮੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇੱਕੋ ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਨੂੰ ਸਾਲ 1983-84 ਲਈ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਤਿੰਨ ਵਾਧੂਆਂ ਦੀ ਰੋਕ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੇ ਕਿ ਅਨਿਵਾਰਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਦੋਹਰੀ ਜੋਖਮ" ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੇ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 21 ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 14 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਲੇਖ 16 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ ਮਿਸਟਰ ਪਾਂਡੇ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 8 ਅਧੀਨ, ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰਣਯੋਗ ਮਿਤੀ 1 ਸਤੰਬਰ ਹੈ ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦਾ। 1984 ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਦੂਸ਼ਿਤ ਹੈ।

ਸਾਨੂੰ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤੱਥ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 6 ਦਸੰਬਰ, 1982 ਨੂੰ ਦੇ ਵਾਧੂਆਂ ਦੀ ਰੋਕ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ 6.11.84 ਨੂੰ ਵੀ ਚਲ ਰਹੀ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਸੂਚੀ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਤਾਜ਼ਾ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 3 ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਅੰਕੜਾ ਸਾਂਖਿਆਵਿਦ ਦੇ ਪੇਸਟਾਂ ਲਈ ਤਰੱਕੀ, ਉਪ ਅੰਕੜਾ ਸਾਂਖਿਆਵਿਦ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ

ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਸੀਨੀਅਰਿਟੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥਾ ਲਗਭਗ ਬਰਾਬਰ ਹੋਣ।" ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਹਾਇਕ ਅੰਕੜਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਉਪ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਲਈ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਸਿਰਫ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸੀਨੀਅਰਿਟੀ ਲਗਭਗ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸੀਨੀਅਰਿਟੀ ਦਾ ਕੋਈ ਰੋਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਿਛੇ ਧੱਕਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਕੇ.ਵੀ. ਜਾਨਕੀਰਾਮਨ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. (1991) ਐਸ.ਸੀ. 2010 ਨੂੰ 2018, ਪੈਰਾ 8, ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਿਆ :-

"ਸਾਡੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਲਗਾਉਣਾ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਮਿਸਾਲ ਵਿੱਚ, ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਸਜ਼ਾ ਦਰਜਾ ਘਟਾਉਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਤੱਕ ਭਿੰਨ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਸੀਂ ਯਕੀਨੀ ਹਾਂ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇਹ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਦਰਜਾ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਮੂਲ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਉਸੇ ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ, ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ਦੇ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਕੋਲ ਸਿਰਫ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ। ਇੱਕ ਪੋਸਟ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ, ਇੱਕ ਚੋਣ ਪੋਸਟ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ, ਕਈ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋਣ ਲਈ, ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਤੋਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਬੇਦਾਗ ਹੋਵੇ। ਇੱਕ ਸਾਫ ਅਤੇ ਕੁਸ਼ਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜੇ ਕਿਸੇ ਗਲਤ ਕਾਰਜ ਦਾ ਦੇਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵੱਖ ਉੱਥੇ ਇਸ ਲਈ, ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਤਕਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਸ ਨਾਲ ਵੱਖਰਾ ਸਲੂਕ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਤੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਪਿਛਲੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਨਾਲ ਇਨਾਮ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਤਰੱਕੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਉਸ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਹੋਰ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਕੋਈ ਜੁਰਮਾਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਉਸਦਾ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਤੀਜਾ ਹੈ ਆਚਰਣ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰਦੇ ਹੋਏ ਉਸਦੀ ਪੂਰੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਰੱਕੀ, ਅਜਿਹਾ ਇਨਕਾਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ, ਅੱਗੇ, ਤਰੱਕੀ ਅਥਾਰਟੀ ਜੁਰਮਾਨੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਤਰੱਕੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਉਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਜੁਰਮਾਨੇ, ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਤਰਕਹੀਣ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਜੁਰਮਾਨੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਦੋਂ ਇਸਨੂੰ ਬਾਅਦ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਤਰੱਕੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਉਕਤ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਦੇ ਪੈਰਾ 3 ਦੀ ਧਾਰਾ (iii) ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੂਜੇ ਉਪ-ਪੈਰਾ ਦੇ ਉਕਤ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀਆਂ ਉਕਤ ਖੇਜਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।"

ਇਸ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਿਛਲਾ ਰਿਕਾਰਡ ਆਧਾਰ ਬਣਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤਰੱਕੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥਾ ਉੱਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਿਛਲੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਦਿੱਤੀ ਸਜ਼ਾ ਇੱਕ ਰੁਕਾਵਟ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਦ ਤੱਕ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਅਵਧੀ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਇਹ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਕੇ ਤਰੱਕੀ ਦੇਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਗਲਤ ਕਾਰਜ ਉੱਤੇ ਇਨਾਮ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਰਾਏ ਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਦੇਹਰੀ ਜੇਖਮ ਦੀ ਸਿਦਾਂਤ ਦਾ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਵਿਚਾਰ ਨਾ ਕਰਨਾ ਨਾ ਤਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 21 ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਨੁਚਛੇਦ 14 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਕੇ 16 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਓ.ਏ. ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕੋਈ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ।

ਅਪੀਲਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ।

ਏ.ਜੀ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate